

FRAGMENT
U S T A W Y

z dnia 27 lipca 2005 r.

Prawo o szkolnictwie wyższym
DOTYCZĄCY POMOCY MATERIALNEJ

(PEŁNY TEKST USTAWY DOSTĘPNY JEST POD ADRESEM www.pedagogium.edu.pl/ustawa.pdf)

Art. 173.

1. Student może ubiegać się o pomoc materialną ze środków przeznaczonych na ten cel w budżecie państwa w formie:
  - 1) stypendium socjalnego;
  - 2) stypendium specjalnego dla osób niepełnosprawnych;
  - 3) stypendium za wyniki w nauce lub sporcie;
  - 4) stypendium ministra za osiągnięcia w nauce;
  - 5) stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe;
  - 6) stypendium na wyżywienie;
  - 7) stypendium mieszkaniowego;
  - 8) zapomogi.
2. Student może ubiegać się o zakwaterowanie w domu studenckim uczelni lub wyżywienie w stołówce studenckiej uczelni.
3. Student może ubiegać się o zakwaterowanie w domu studenckim uczelni małżonka i dziecka.

Art. 174.

1. Świadczenia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-3 i 6-8, przyznaje się ze środków funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów, o którym mowa w art. 103.
2. Rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego i uczelnianym organem samorządu doktorantów dokonuje podziału dotacji, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 7 i ust. 4.
3. W nowo utworzonej uczelni podziału funduszu dokonuje na okres roku rektor.
4. Środki z dotacji, o których mowa w art. 94 ust. 1 pkt 7 i ust. 4, przeznaczone na stypendia i inne świadczenia socjalne, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1 i 6-8, nie mogą być niższe niż środki przeznaczone na stypendia za wyniki w nauce lub sporcie, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 3.

Art. 175.

1. W uczelni posiadającej podstawowe jednostki organizacyjne świadczenia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-3 i 6-8, są przyznawane na wniosek studenta przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej, przy czym stypendium za wyniki w nauce może być także przyznane bez konieczności składania wniosku przez studenta.
2. Od decyzji kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej studentowi przysługuje odwołanie do rektora składane w terminie czternastu dni od otrzymania decyzji.
3. Na wniosek właściwego organu samorządu studenckiego kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub rektor uprawnienia, o których mowa w ust. 1 i 2, przekazują odpowiednio komisji stypendialnej lub odwoławczej komisji stypendialnej.

Art. 176.

1. W uczelni nieposiadającej podstawowej jednostki organizacyjnej oraz w uczelni zawodowej świadczenia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-3 i 6-

- 8, są przyznawane na wniosek studenta przez rektora, przy czym stypendium za wyniki w nauce może być także przyznane bez konieczności składania wniosku przez studenta.
2. Od decyzji rektora studentowi przysługuje prawo złożenia do rektora wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy w terminie czternastu dni od otrzymania decyzji.
  3. Na wniosek właściwego organu samorządu studenckiego rektor przekazuje uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, komisji stypendialnej, a w zakresie rozpatrywania wniosku, o którym mowa w ust. 2, odwoławczej komisji stypendialnej.

Art. 177.

1. Komisję stypendialną i odwoławczą komisję stypendialną, o których mowa w art. 175 ust. 3, powołuje odpowiednio kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub rektor spośród studentów delegowanych przez właściwy organ samorządu studenckiego i pracowników uczelni.
2. Komisję stypendialną i odwoławczą komisję stypendialną, o których mowa w art. 176 ust. 3, powołuje rektor spośród studentów delegowanych przez właściwy organ samorządu studenckiego i pracowników uczelni.
3. Studenci stanowią większość składu komisji, o których mowa w ust. 1 i 2.
4. Decyzje wydane przez komisje stypendialne i odwoławcze komisje stypendialne, o których mowa w art. 175 ust. 3 i art. 176 ust. 3, podpisują przewodniczący tych komisji lub działający z ich upoważnienia wiceprzewodniczący.
5. Nadzór nad działalnością komisji stypendialnej i odwoławczej komisji stypendialnej, o których mowa w art. 175 ust. 3, sprawują odpowiednio kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub rektor, a nadzór nad działalnością komisji, o których mowa w art. 176 ust. 3, rektor.
6. W ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 5, odpowiednio kierownik podstawowej jednostki organizacyjnej lub rektor może uchylić decyzję komisji stypendialnej lub odwoławczej komisji stypendialnej niezgodną z przepisami ustawy lub regulaminem, o którym mowa w art. 186 ust. 1.

Art. 178.

1. Stypendia ministra za osiągnięcia w nauce i za wybitne osiągnięcia sportowe przyznaje minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego na wniosek rady podstawowej jednostki organizacyjnej, a w przypadku uczelni nieposiadającej podstawowej jednostki organizacyjnej oraz uczelni zawodowej - na wniosek senatu uczelni, przedstawiony przez rektora tej uczelni.
2. Uprawnienie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego określone w ust. 1 w odniesieniu do uczelni wojskowych, służb państwowych, artystycznych, medycznych oraz morskich wykonują odpowiednio ministrowie wskazani w art. 33 ust. 2.

Art. 179.

1. Stypendium socjalne ma prawo otrzymywać student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej.
2. Rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego ustala wysokość dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniającą do ubiegania się o stypendium socjalne, stypendium na wyżywienie i stypendium mieszkaniowe.
3. Wysokość dochodu, o której mowa w ust. 2, nie może być niższa niż kwota, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 63, poz. 593, Nr 99, poz. 1001 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565) oraz wyższa niż suma kwot określonych w art. 5 ust. 1 i art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 228, poz. 2255, z późn. zm.)[13].
4. Przy ustalaniu wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne, stypendium na wyżywienie i stypendium mieszkaniowe

uwzględnia się dochody osiągnane przez:

- 1) studenta;
  - 2) małżonka studenta, a także będące na utrzymaniu studenta lub jego małżonka dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek;
  - 3) rodziców, opiekunów prawnych lub faktycznych studenta i będące na ich utrzymaniu dzieci niepełnoletnie, dzieci pobierające naukę do 26. roku życia, a jeżeli 26. rok życia przypada w ostatnim roku studiów, do ich ukończenia, oraz dzieci niepełnosprawne bez względu na wiek.
5. Miesięczną wysokość dochodu na osobę w rodzinie studenta uprawniającego do ubiegania się o stypendium socjalne, stypendium na wyżywienie i stypendium mieszkaniowe ustala się na zasadach określonych w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, z uwzględnieniem ust. 4, z zastrzeżeniem, że do dochodu nie wlicza się:
- 1) dochodów, o których mowa w ust. 4 pkt 3, jeżeli student jest samodzielny finansowo;
  - 2) świadczeń, o których mowa w art. 173 ust. 1;
  - 3) świadczeń otrzymywanych na podstawie Działania Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego "Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne";
  - 4) świadczeń pomocy materialnej dla uczniów otrzymywanych na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781 oraz z 2005 r. Nr 17, poz. 141).
6. Student jest samodzielny finansowo, jeżeli on lub jego małżonek spełnia 39cznie następujące warunki:
- 1) posiadał stałe źródło dochodów w ostatnim roku podatkowym;
  - 2) posiada stałe źródło dochodów w roku bieżącym;
  - 3) jego miesięczny dochód w okresach, o których mowa w pkt 1 i 2, nie jest mniejszy od minimalnego wynagrodzenia za pracę pracowników ogłaszanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w ostatnim miesiącu ostatniego roku podatkowego w przypadku dochodu studenta z ostatniego roku podatkowego i obowiązującego w miesiącu złożenia wniosku o przyznanie stypendium;
  - 4) nie złożył oświadczenia o prowadzeniu wspólnego gospodarstwa domowego z rodzicami bądź jednym z nich.
7. W przypadku gdy do ustalania wysokości dochodu uprawniającego studenta do ubiegania się o stypendium socjalne, stypendium na wyżywienie i stypendium mieszkaniowe przyjmuje się dochód z prowadzenia gospodarstwa rolnego, dochód ten ustala się na podstawie powierzchni użytków rolnych w hektarach przeliczeniowych i wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego, ogłaszanego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U. z 1993 r. Nr 94, poz. 431, z późn. zm.)[14]. W przypadku uzyskiwania dochodów z gospodarstwa rolnego oraz dochodów pozarolniczych dochody te sumuje się.

Art. 180.

Stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych może otrzymywać student z tytułu niepełnosprawności potwierdzonej orzeczeniem właściwego organu.

Art. 181.

1. Stypendium za wyniki w nauce lub sporcie może otrzymywać student, który uzyskał za rok studiów wysoką średnią ocen lub osiągnął wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym.
2. Stypendium ministra za osiągnięcia w nauce może być przyznane studentowi szczególnie wyróżniającemu się w nauce oraz posiadającemu osiągnięcia

naukowe, a stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe studentowi, który osiągnął wysoki wynik sportowy we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym i zaliczył kolejny rok studiów.

3. O przyznanie stypendiów, o których mowa w ust. 1 i 2, student może ubiegać się nie wcześniej niż po zaliczeniu pierwszego roku studiów.
4. O przyznanie stypendium za wyniki w nauce lub sporcie, stypendium ministra za osiągnięcia w nauce oraz stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe może ubiegać się również student pierwszego roku studiów drugiego stopnia rozpoczętych w ciągu roku od ukończenia studiów pierwszego stopnia, który spełnił kryteria określone odpowiednio w ust. 1 i 2 na ostatnim roku studiów pierwszego stopnia.
5. Student, może otrzymywać stypendium za wyniki w sporcie, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 3, albo stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 5, albo stypendium przyznawane na podstawie art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 18 stycznia 1996 r. o kulturze fizycznej (Dz.U. z 2001 r. Nr 81, poz. 889, z późn. zm.)[15].
6. Student w roku akademickim może otrzymywać stypendium za wyniki w nauce, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 3, albo stypendium ministra, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 4.

Art. 182.

1. Student studiów stacjonarnych znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej może otrzymywać stypendium mieszkaniowe z tytułu zamieszkania w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki, jeżeli codzienny dojazd z miejsca stałego zamieszkania do uczelni uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie.
2. Student studiów stacjonarnych w przypadku, o którym mowa w ust. 1, może otrzymywać stypendium mieszkaniowe również z tytułu zamieszkania z niepracującym małżonkiem lub dzieckiem studenta w domu studenckim lub w obiekcie innym niż dom studencki.
3. Student znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej może otrzymywać stypendium na wyżywienie.

Art. 183.

1. Zapomoga może być przyznana studentowi, który z przyczyn losowych znalazł się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej.
2. Student może otrzymać zapomogę, o której mowa w ust. 1, dwa razy w roku akademickim.

Art. 184.

1. Student może otrzymywać stypendia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-7, w danym roku akademickim przez okres do dziesięciu miesięcy.
2. Stypendia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-3, 6 i 7, są przyznawane na semestr lub na rok akademicki, a stypendia ministra, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 4 i 5, na rok akademicki, z wyjątkiem przypadku gdy ostatni rok studiów, zgodnie z planem studiów, trwa jeden semestr.
3. Stypendia, o których mowa w ust. 2, wypłacane są co miesiąc.
4. Student studiujący równocześnie na kilku kierunkach studiów może otrzymywać stypendia, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1 i 4-7 oraz stypendium za wyniki w sporcie, o którym mowa w art. 173 ust. 1 pkt 3, na jednym z kierunków, według własnego wyboru, a stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych oraz stypendium za wyniki w nauce na każdym z kierunków.
5. Studentowi, który po ukończeniu jednego kierunku studiów kontynuuje naukę na drugim kierunku studiów, stypendium socjalne, stypendium na wyżywienie i stypendium mieszkaniowe nie przysługują, chyba że kontynuuje on studia po ukończeniu studiów pierwszego stopnia w celu uzyskania tytułu zawodowego magistra, jednakże nie dłużej niż przez okres trzech lat.

6. Łączna miesięczna wysokość stypendiów, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1, 3, 6 i 7, nie może być większa niż 90% najniższego wynagrodzenia zasadniczego asystenta w poprzednim miesiącu, ustalonego w przepisach o wynagradzaniu nauczycieli akademickich.

Art. 185.

1. Pierwszeństwo w przyznaniu miejsca w domu studenckim uczelni publicznej przysługuje studentowi tej uczelni, któremu codzienny dojazd do uczelni uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie i który znajduje się w trudnej sytuacji materialnej.
2. Pierwszeństwo w przyznawaniu wyżywienia w stołówce studenckiej przysługuje studentowi, o którym mowa w ust. 1.

Art. 186.

1. Szczegółowy regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1-3 i 6-8, w tym szczegółowe kryteria i tryb udzielania świadczeń pomocy materialnej dla studentów, wzór wniosku o przyznanie stypendium socjalnego oraz sposób udokumentowania sytuacji materialnej studenta ustala rektor w porozumieniu z uczelnianym organem samorządu studenckiego.
2. W nowo utworzonej uczelni regulamin, o którym mowa w ust. 1, ustala na okres roku rektor.

Art. 187.

Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb przyznawania oraz wypłacania stypendium ministra, o których mowa w art. 173 ust. 1 pkt 4 i 5, maksymalną wysokość tego stypendium oraz wzór wniosku o przyznanie stypendium ministra, uwzględniając:

- 1) minimalną średnią ocen uprawniającą do ubiegania się o stypendium ministra, biorąc pod uwagę oceny ze wszystkich lat studiów oraz zróżnicowanie skali ocen w uczelni;
- 2) rodzaje osiągnięć naukowych i aktywności naukowej, które brane są pod uwagę przy ubieganiu się o stypendium ministra, takich jak praca w kole naukowym, publikacje, opracowania, referaty, udział w konferencjach, praca naukowa, udział w pracach naukowo-badawczych, współpraca z innymi ośrodkami akademickimi lub naukowymi, nagrody i wyróżnienia, studia na drugim kierunku studiów, indywidualny program studiów, praktyki, staże, potwierdzona znajomość języków obcych, olimpiady;
- 3) rodzaje osiągnięć sportowych, które są brane pod uwagę przy ubieganiu się o stypendium ministra za wybitne osiągnięcia sportowe, w tym udział w igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata, mistrzostwach Europy, uniwersjadach, akademickich mistrzostwach świata, akademickich mistrzostwach Europy;
- 4) terminy przekazywania wniosków;
- 5) sposób wypłacania stypendium ministra, w tym w przypadku wcześniejszego ukończenia studiów, a także podjęcia studiów w innej uczelni.

Art. 188.

1. Studentowi przysługuje prawo do korzystania z 50% ulgi w opłatach za przejazdy publicznymi środkami komunikacji miejskiej.
2. Uprawnienia do korzystania z ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego i autobusowego określają odrębne przepisy.